



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGIE ROZVOJE VEŘEJNÉ ZELENĚ OBCE MAJETÍN



ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

Objednatel: **Obec Majetín**
Adresa: Lipová 25, Majetín 751 03
IČ: 00299197
E-mail: obec@majetin.cz
Telefon: +420 581 741 740
Místo řešení: Majetín
ORP: Olomouc
Kraj: Olomoucký
Katastrální území: Majetín (689921)

Zpracovatel: **Atregia, s.r.o.**
Adresa: Šebrov 215, 679 22 Šebrov – Kateřina
Provozovna: Vážného 99/10, 621 00 Brno – Řečkovice
IČ: 02017342
DIČ: CZ 02017342
Bankovní spojení: Fio banka, a.s.
č. ú. 2100462439/2010
Statutární orgán: Ing. Martina Vokřálová Trnková – jednatelka společnosti
Odpovědný pracovník oprávněný k jednání: Ing. Barbora Májková (autorizace ČKA 03 999)
E-mail: barbora.majkova@atregia.cz
Datum: červenec 2020

Tento dokument je výstupem projektu s názvem Vytvoření strategických dokumentů pro Sdružení obcí mikroregionu Království - CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009983 - Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje, sdružení a asociace ÚSC) v rámci Operačního programu Zaměstnanost, který je finančně podpořen z prostředků EU a státního rozpočtu ČR.

Zastupitelé obce Majetín na svém zasedání, které se uskutečnilo dne
....., schválili strategický dokument **Strategie rozvoje veřejné zeleně**, usnesením číslo Jedná se o dlouhodobý plánovací dokument, který slouží jako doporučení pro další rozvoj a podporu veřejné zeleně v obci.

OBSAH

1 ÚVOD	5
1.1 Cíl strategie rozvoje veřejné zeleně	5
1.2 Vymezení řešeného území	5
2 ANALYTICKÁ ČÁST	6
2.1 Informace o území	6
2.1.1 Širší vztahy	6
2.1.2 Přírodní podmínky	6
2.1.3 Památky a turistické zajímavosti	7
2.1.4 Základní demografické údaje	8
2.1.5 Aktuální stav krajiny	8
2.1.6 Použité podklady	9
2.2 Identifikace ploch a prvků zeleně	9
2.3 Inventarizace dřevin	15
3 NÁVRHOVÁ ČÁST	19
3.1 Rozvoj systému sídelní zeleně	19
3.2 Rozvoj jednotlivých lokalit zeleně	19
3.2.1 Potřeba rekonstrukce porostů	24
3.2.2 Potřeba rekonstrukce vybavení	25
3.3 Etapizace	25
3.4 Priority	25
3.5 Plán údržby zeleně	26
3.5.1 Plán údržby pro jednotlivé biologické prvky	27
4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	33
4.1 Akční plán	35
4.2 Dotační analýza	37
4.2.1 Využitelné dotace v programovém období 2014-2020	37
4.2.1 Plánované dotace - Operační programy v novém programovém období 2021-2027	38
4.3 Monitoring a evaluace realizace strategie	40

1 ÚVOD

1.1 CÍL STRATEGIE ROZVOJE VEŘEJNÉ ZELENĚ

Cílem strategie rozvoje veřejné zeleně je celková optimalizace a zefektivnění nákladů pro údržbu obecní zeleně. Strategie bude sloužit jako podklad pro zadávání a kontrolu výkonu údržby zeleně a měla by zefektivnit procesy a postupy obecní samosprávy v oblasti veřejné zeleně.

1.2 VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Strategie rozvoje obecní zeleně je zpracována pro katastrální území Majetín (689921) v okrese Olomouc v Olomouckém kraji.

Řešené území zahrnuje jak zastavěnou část obce, tak extravilán, tedy krajinnou zeleň.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 INFORMACE O ÚZEMÍ

2.1.1 Širší vztahy

Obec Majetín leží 6 km od obce Dub nad Moravou a zhruba 17 km od Olomouce. Na jihu sousedí s katastrem Brodek u Přerova, na východě s katastrálním územím Čelechovice u Přerova, na západě s k.ú. Dub nad Moravou, na severu s k.ú. Grygov a Krčmaň. Nachází se v nadmořské výšce 206 m.

2.1.2 Přírodní podmínky

Geomorfologické poměry

Obec Majetín leží v provincii Západní Karpaty, subprovincii Vněkarpatské sníženiny, oblasti Západní vněkarpatské sníženiny, celku Hornomoravský úval, podcelku Prostějovská pahorkatina a okrsku Křelovská pahorkatina.

Geologické poměry

Řešené území patří z geologického hlediska do Českého masivu a Alpsko-karpatské čelní pánve a vnitrohorské pánve.

Geologické podloží obce Majetín tvoří horniny stáří středního miocénu a pliocénu, konkrétně jíly, písky, štěrky a řasové vápence.

Pedologické poměry

Na území obce Majetín se vyskytuje půdní typ fluvizem modální, hnědozem modální a kambizem modální.

Klimatické podmínky

Podle Quitta (1970) spadá řešené území do (T2) teplé klimatické oblasti.

Zdejší podnebí se vyznačuje teplým, dlouhým a suchým létem a krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou. Průměrná lednová teplota dosahuje

-2-(-3) °C, průměrná červencová teplota pak 18-19 °C. Průměrný úhrn srážek činí 550-700 mm (zdroj: <http://moravske-karpaty.cz/prirodni-pomery/klima/klasifikace-klimatu/>).

Hydrologické poměry

Podél jižní katastrální hranice obce Majetín vede tok Olešnice, v centru obce se nachází rybník Hliník.

Podle Vlčka (1971) se jedná o oblast nejméně vodnou (se specifickým odtokem 0-3 l/s.km²), s malou retenční schopností a silně rozkolísaným odtokem během roku. Nejvodnějším měsícem bývá únor a březen.

Biogeografická charakteristika

Podle regionálně fyto geografického členění (BÚ ČSAV 1987) leží obec Majetín v oblasti termofytikum, obvodu Panonské termofytikum, okrsku 21a Hanácká pahorkatina.

Podle mapy potenciální přirozené vegetace (Neuhäuslová, Moravec a kol. 1997) jsou v obci Majetín zatoupeny jednotky jilmová doubrava (*Quercus-Ulmetum*), okrajově také střemchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*) a lipová dubohabřina (*Tilio-Carpinetum*).

Podle biogeografického členění ČR (Culek a kol. 1996) leží obec Majetín v bioregionu 3.11 Kojetínském.

2.1.3 Památky a turistické zajímavosti

- **socha sv. Jana Nepomuckého**
- **sousoší Piety** (1896)
- **socha sv. Floriána** (1901)
- **socha sv. Josefa** (1896)
- **kamenný kříž se sochami Panny Marie a Jana Evangelisty** (1889)
- **kamenný kříž před kostelem** (1889)
- **kamenný kříž na hřbitově** (1871)

- **pomník obětem I. a II. světové války** (1916) – dílo akademického sochaře J. Pelikána
 - **kostel sv. Cyrila a Metoděje** (1863)
 - **kaple Panny Marie Lourdské** (1885) – s pramenem léčivé vody
- (zdroj: <https://www.majetin.cz/zajimavosti-a-pamatky>)

2.1.4 Základní demografické údaje

Katastrální území Majetín má výměru téměř 950 ha. Podle údajů z prosince 2019 zde žije 1198 obyvatel (zdroj: Český statistický úřad, <https://vdb.czso.cz/>).

2.1.5 Aktuální stav krajiny

Situace v k.ú. Majetín je obdobná, největší rozlohu zaujímá opět orná půda (téměř 82 %), poté plochy ostatní (7 %). Na rozdíl od Suchonic zde lesy tvoří zanedbatelnou část rozlohy katastru. Téměř 3 % rozlohy katastru jsou využívány jako zahrady.

Statistické údaje z katastru nemovitostí pro k.ú. Majetín (stav ke dni: 27.5.2020):

Druh pozemku	Výměra (m ²)	Podíl (%)
Orná půda	7 766 678	81,8
Zahrady	266 951	2,8
Travní porosty	176 300	1,9
Lesní pozemky	90 094	0,9
Vodní plochy	140 629	1,5
Zastavěné plochy	142 642	1,5
Ostatní plochy	666 693	7,0
Ostatní plochy – sport a rekreační	15 924	0,2
Ostatní plochy – zeleň	233 976	2,5
CELKEM	9 499 887	100

Územní systém ekologické stability

V obci Majetín jsou vymezeny tyto části ÚSES: nadregionální biokoridor NK K136, regionální biocentrum RC 252 Les Království, 4 lokální biocentra a 6 lokálních biokoridorů.

2.1.6 Použité podklady

- Mapový portál geoportal.gov.cz
- Územní plán obce Majetín (Urbanistické středisko Brno, spol. s.r.o., 2019)

2.2 IDENTIFIKACE PLOCH A PRVKŮ ZELENĚ

Systém zeleně v sídle tvoří plochy veřejně přístupné, plochy s omezeným přístupem a zezeň soukromá. V takto přírodní venkovské krajině nedosahuje sídelní zezeň takového významu a nezastupitelné funkce jako je tomu ve velkých městech. V zastavěném území obce převažuje zástavba rodinných domů, umožňující rekreaci v soukromých zahradách. Na veřejných plochách dotváří zezeň urbanistickou kompozici a udává charakter sídla. Tyto plochy umožňují volný pohyb obyvatel, jejich setkávání, spontánní i organizovaný sport a zábavu.

Terénní šetření probíhalo v červnu a červenci 2020. V mapě v měřítku 1:5 000 byly vyznačovány jednotlivé plochy zeleně a do tabulek byly zaznamenány následující údaje:

1. Číslo plochy – je uvedeno v textu, tabulkách i ve výkresové části.

2. Název plochy – pro lepší orientaci v tabulkách je uveden název plochy (např. U obecního úřadu, Odpočívadlo u vodní nádrže...).

3. Funkční typ zeleně (v hlavní funkci) – podle velikosti a způsobu využití jsou plochy rozříděny do kategorií. Pro přehlednost a jednoznačnou identifikaci jsou v mapové části kategorie zeleně označeny písmeny (uvedeno za číslem plochy).

Charakteristika jednotlivých kategorií:

Parkově upravené plochy (U) – menší parkově upravené plochy, u kterých převažuje dekorativní funkce. Vytváří mozaiku drobných ploch, která významně ovlivňuje charakter a specifičnost sídla.

Rekreační zeleň (R) – volně přístupné plochy, celoročně využívané, především na okraji intravilánu s minimální vybaveností a vazbou na krajinnou zeleň.

Stromořadí, uliční zeleň (ST) – městské uliční stromořadí.

Krajinné stromořadí (KST) – stromořadí ve volné krajině nebo propojující intravilán s extravilánem. Liniový vegetační prvek doprovázející cesty, silnice apod.

Krajinná zeleň ostatní (KO) – často neupravené plochy, volně přístupné, bez aktuální údržby. Charakteristickým znakem jsou spontánně vzniklé porosty dřevin i bylin. Tento typ zeleně nebyl podrobně inventarizován, při terénních průzkumech byly pouze plošně vymezeny. Do této kategorie byly řazeny, pro tento region typické, zarostlé kamenice oddělující úseky orné půdy či pastviny.

Krajinná zeleň vodotečí (KZV) – vegetační doprovody vodních toků a vodních ploch. Oproti funkčnímu typu KV jsou obvykle taxonomicky i prostorově variabilnější, vykazují vyšší stupeň autoregulace i ekologických procesů a funkcí. Situovány jsou především v extravilánu obce.

4. Funkční typ zeleně (v doplňkové funkci)

Významný detail (VD) – záměrně založené plochy zeleně zcela minimálního rozsahu tvořící doprovod různým drobným kulturním památkám a pozůstatkům (křížky, sochy, památníky apod.).

Zeleň obytných souborů (ZB) – plochy vegetace uvnitř soustředěné bytové zástavby, bezprostředně navazující na zástavbu s určením k využívání obyvateli sídlišť.

Zeleň občanské vybavenosti (ZC) – drobné plochy v okolí budov občanské vybavenosti, nemají charakter parkově upravených ploch (funkce je podřízena charakteru vybavenosti).

Zeleň dopravních staveb (ZD) – převážně liniové plochy zeleně bezprostředně navazující na komunikace a dopravní stavby.

Zeleň školních a kulturních zařízení (ZK) – převážně vyhrazená zeleň s omezeným přístupem, často oplocená, náležící k areálům všech typů škol, církevních objektů a kulturním zařízením.

Zeleň u individuální zástavby RD (ZRD) – okrasná a užitková zeleň u rodinných domů.

Zeleň sportovních areálů (ZS) – plochy zeleně uvnitř sportovních areálů s upraveným režimem přístupu. Zeleň je většinou ve formě parkově upravených ploch, pravidelně udržovaných.

Zeleň uliční (ZU) – samostatný funkční typ dotvářející prostorovou strukturu daného uličního prostoru.

5. Majetek obce – údaj z katastru nemovitostí o majetkové příslušnosti ploch:

ano – plocha zeleně je v majetku obce

ne – plocha zeleně není v majetku obce

cst (částečně) – část plochy zeleně je v majetku obce

6. Přístupnost – údaj o režimu přístupu plochy zeleně

P – veřejnosti přístupná plocha bez omezení

O – časově omezený přístup na plochu

V – vyhrazená plocha

7. Prostorové uspořádání vegetačních prvků

1 – vhodné – vhodná struktura, odpovídá charakteru funkčního typu zeleně, plně podporuje jeho funkci

2 – průměrné – struktura ne zcela vhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Potřebná částečná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru).

3 – nevhodné – struktura nevhodná nebo zcela nevhodná vzhledem k charakteru funkčního typu, neumožňuje plnění požadovaných funkcí. Nutná významná úprava nebo celková rekonstrukce plochy.

8. Význam plochy zeleně

1 – celoměstský – primární význam pro systém městské zeleně jako celek

2 – obvodový – sekundární význam pro systém městské zeleně jako celek

3 – lokální – terciální význam pro systém městské zeleně jako celek

9. Intenzitní třída údržby

1. třída – intenzivní údržba reprezentačních ploch zeleně – jedná se o plochy náročnější na údržbu, frekventované

2. třída – údržba pravidelně využívaných ploch zeleně – jedná se o plochy udržované, ale méně významné v rámci zeleně obce

10. Návrh změny režimu udržovací péče

1 – žádný – bez změny režimu péče

2 – snížení – snížení příliš vysoké intenzity udržovací péče vzhledem k charakteru a lokalizaci funkčního typu

3 – zvýšení – zvýšení nedostatečné intenzity udržovací péče vzhledem k charakteru a lokalizaci funkčního typu

11. Potřeba obnovy úpravy

1 – bez potřeby – prvky plochy bez potřeby obnovy či pěstebního zásahu

2 – rekonstrukce porostů – potřeba dílčích pěstebních zásahů až kompletní obnovy vegetačních prvků

3 – rekonstrukce vybavenosti – potřeba obnovy prvků vybavenosti

4 – rekonstrukce celé plochy – potřeba kompletní obnovy plochy

12. Naléhavost provedení obnovy

1 – akutní – vzhledem ke stavu a významu plochy nutné provést obnovu plochy v první etapě

2 – středně naléhavé – vzhledem ke stavu a významu plochy vhodné provést obnovu plochy ve druhé etapě

3 – nenaléhavé – vzhledem ke stavu a významu plochy možné provést obnovu plochy v dalších etapách

13. Doplnění plochy vegetačními prvky – návrh potřeby doplnění o vegetační prvky s uvedením konkrétního typu vegetačního prvku

ne – bez nutnosti doplnění

ano – S – solitérní

ST – stromořadí

SS – skupina stromů

KP – keře půdopokryvné a nízké

KV – keře vysoké

LT – luční trávník

ZK – záhon květin

22. Poznámka – zde jsou komentovány skutečnosti, které nelze zachytit v tabulkových položkách

Zastoupení funkčních typů zeleně na území obce Majetín						
Funkční typ zeleně		Počet (ks)	Četnost (%)	Výměra (m ²)	Podíl celkové výměry (%)	Délka (m)
U	Parkově upravená plocha	9	18	22 993	24	-
R	Rekreační zeleň	3	6	22 094	23	-
ST	Stromořadí (uliční zeleň)	4	8	-	-	868
KST	Krajinné stromořadí	3	6	-	-	911
KO	Krajinná zeleň ostatní	3	6	2 280	2	-
KZV	Krajinná zeleň vodotečí	3	6	4 817	5	-
ZC	Zeleň občanské vybavenosti	3	6	1 815	2	-
ZK	Zeleň školních a kulturních zařízení	1	1	1 566	2	-
ZS	Zeleň sportovních areálů	2	4	10 316	11	-
ZB	Zeleň obytných souborů	1	1	975	1	-
ZD	Zeleň dopravních staveb	4	8	4 467	5	-
VD	Významný detail	2	4	236	0	-
ZU	Zeleň uliční	9	18	11 158	12	-
ZRD	Zeleň rodinných domů	4	8	12 478	13	-
CELKEM		51	100	95 195	100	1 779

Komentář a interpretace:

Rozlohou nejzastoupenějším funkčním typem zeleně jsou parkově upravené plochy (22 993 m², 24 %) a rekreační zeleň (22 094 m², 23 %). Největší rekreační plochou je plocha zahrnující rybník Hliník, parkově upravená je celá plocha tvořící náves. Dále je to ve velké míře zastoupená zeleň sportovních areálů (10 316 m², 11 %) zahrnující místní koupaliště, zeleň rodinných domů (12 478 m², 13 %) a zeleň uliční (11 158 m², 12 %).

Početně nejbohatším funkčním typem zeleně je parkově upravená plocha (početně 18 % ze všech ploch, výměrou 24 %) a uliční zeleň (početně 18 %, výměrou 12 %). Parkově upravené plochy vyplňují náves, prostor kolem kostela a dalších významných míst v obci. Uliční zeleň je doprovodná zeleň stávajících a nově vybudovaných ulic. Druhým početně nejzastoupenějším funkčním typem zeleně je zeleň rodinné zástavby (početně 8 %, výměrou 13 %) a stromořadí (početně 8 %).

Celkem bylo vymezeno 51 ploch zeleně o celkové výměře 94 220 m² (9,4 ha). Lokalizace (hranice) jednotlivých ploch zeleně a jejich funkční hodnocení vymezuje grafická část, konkrétně výkresy **č. 01 Přehled ploch zeleně**.

Hodnocené atributy a indikátory jednotlivých ploch zeleně jsou obsaženy v tabulkové příloze, konkrétně příloha **Inventarizace ploch zeleně**.

2.3 INVENTARIZACE DŘEVIN

Průzkum dřevin probíhal v červnu a červenci 2020. Použitá metodika hodnocení dřevin vychází z arboristického standardu SPPK A01 001 2018 Hodnocení stavu stromů.

Při průzkumu bylo zhodnoceno 595 stromů.

Obecně lze k současnému stavu dřevin konstatovat následující:

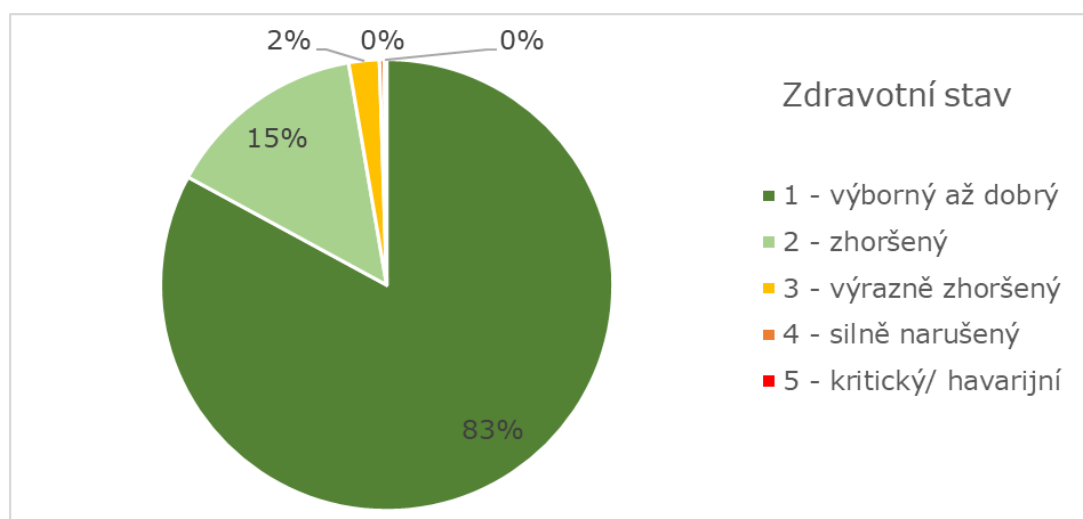
Druhová skladba vyhodnocených dřevin je různorodá. Převažují listnaté druhy. Nad jehličnatými. Z celkového počtu 595 jednotlivě hodnocených stromů tvoří velkou část lípy (celkem 160 ks). Z dalších zastoupených dřevin byly hodnoceny například lísky turecké (*Corylus colurna*) – 66 kusů, javory (*Acer pseudoplatanus* – 29 ks, *Acer platanoides* – 24 ks, *Acer campestre* – 14 ks), ořešáky (*Juglans regia*) – 37 ks, třesně (*Prunus avium*) – 31 kusů, švestky (*Prunus domestica*) – 28 ks, břízy (*Betula pendula*) – 23 ks, dub (*Quercus robur*) – 22 ks, borovice lesní (*Pinus sylvestris*) – 15 ks, smrky (*Picea abies*) – 13 ks a jírovce (*Aesculus hippocastanum*) – 11 ks.

Zdravotní stav dřevin je hodnocen především podle stupně mechanického narušení. Kromě kolonizace dřevokaznými houbami a existence dutin jsou sledovány deformace růstu, především nepříznivě umístěné těžiště a růstové defekty. Zohledněno je viditelné poškození kořenového systému, kmene a větví.

Zdravotní stav	Zastoupení (ks)	Zastoupení (%)
1 - výborný až dobrý	491	83
2 - zhoršený	85	15
3 - výrazně zhoršený	13	2
4 - silně narušený	2	0
5 - kritický/ havarijní	1	0

Bez

zjevného mechanického poškození ve výborném až dobrém zdravotním stavu je 491 dřevin (83 %). Zdravotní stav zhoršený, kdy se vyskytují narušení zásadnějšího charakteru má 85 dřevin (14 %), nejčastěji se u těchto dřevin vyskytují suché větve, poškození báze nebo počínající dutiny. Výrazně zhoršený zdravotní stav byl sledován u 13 dřevin (3 %), kde najdeme na dřevinách kombinaci více defektů jako suché a ořezané větve, poškození báze a poškození borky. Silně narušený stav sledáváme u 2 dřevin, které mají poškozené terminály, poškození báze, suché větve a nepředpokládá se u nich dlouhodobá životnost. V havarijním stavu je jedna dřevina, jedná se o suchý strom.



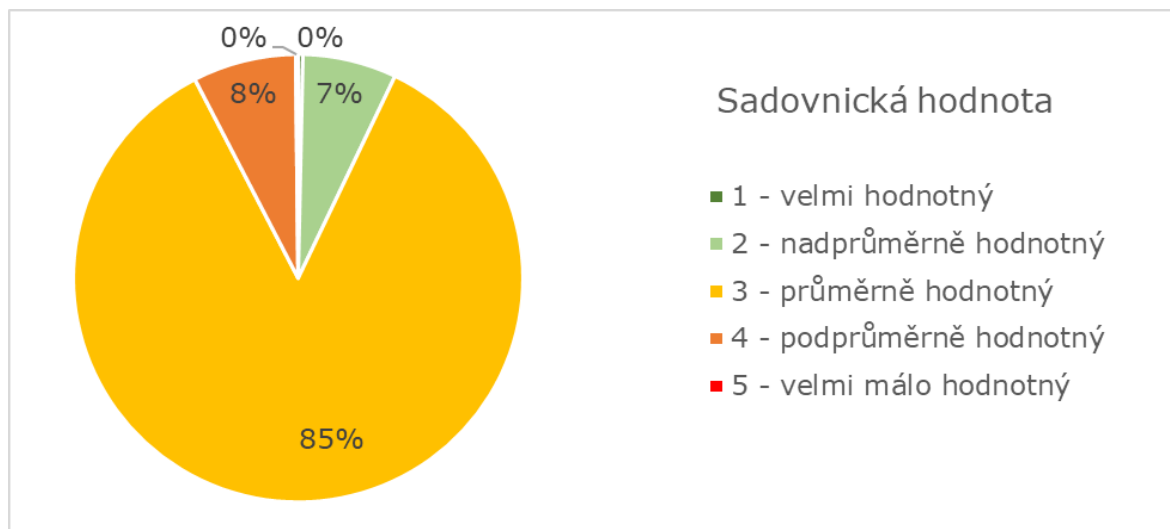
Graf 1: Zdravotní stav vyhodnocených dřevin.

Celkový zdravotní stav dřevin je velmi dobrý, více než 80 % jedinců je ve výborném až dobrém zdravotním stavu, je to dáno zejména množstvím nových výsadeb a mladých stromů.

Sadovnická hodnota představuje syntetickou hodnotu stromů z pohledu zahradní a krajinářské architektury, vyjadřující současnou a potenciální funkčnost, vyplývající z jeho biologicky podmíněných vlastností. Stanovuje se při terénním šetření jako komplexní výstupní parametr na základě vyhodnocení zjištěných dílčích atributů hodnocení.

Sadovnická hodnota	Zastoupení (ks)	Zastoupení (%)
1 - velmi hodnotný	2	16
2 - nadprůměrně hodnotný	40	41
3 - průměrně hodnotný	505	38
4 - podprůměrně hodnotný	44	5
5 - velmi málo hodnotný	1	0

Jako velmi hodnotný byli vyhodnoceni 2 jedinci (16 %), jedná se o stromy ve výborném stavu, s pravidelným růstem, na vhodném místě a s vysokou estetickou hodnotou. 40 jedinců (7 %) je nadprůměrně hodnotných. Jedná se o dřeviny například s jedním defektem. Sadovnická hodnota průměrná byla zaznamenána u 505 dřevin (85 %), je to dáno velkými množstvím mladých stromů. Jako podprůměrně hodnotný bylo vyhodnoceno 44 jedinců (7 %) a 1 jedinec s velmi malou hodnotou.



Graf 2: Zdravotní stav vyhodnocených dřevin.

Jako průměrně hodnotné (85 %) jsou hodnoceny dřeviny, které jsou v zápoji, mají zhoršený zdravotní stav nebo vykazují známky poškození, ale zejména se jedná o dřeviny, které ještě nejsou řazeny mezi dospělé jedince. Pěstebními opatřeními, výchovnými řezy a předcházení defektům, které prodlouží perspektivu stávajících dřevin by mohl být do budoucna zaznamenán nárůst nadprůměrně hodnotných a velmi hodnotných dřevin.

3 NÁVRHOVÁ ČÁST

3.1 ROZVOJ SYSTÉMU SÍDELNÍ ZELENĚ

Stávající systém sídelní zeleně je ve velmi dobrém stavu. V katastrálním území je znát pravidelná údržba stávajících prvků zeleně jak v intravilánu, tak realizované investice v navazující krajinné zeleni. Možnost rozvoje spočívá zejména v rekonstrukci stávajících ploch spočívající v doplnění sortimentu dřevin nebo vybavení pro podporu funkcí zeleně orientovaných na stálé obyvatele obce, nebo pravidelné návštěvníky.

3.2 ROZVOJ JEDNOTLIVÝCH LOKALIT ZELENĚ

Celkem bylo vyhodnoceno 51 ploch. U 34 ploch nebyla stanovena konkrétní potřeba obnovy. U ostatních byla vymezena potřeba rekonstrukce porostů, potřeba rekonstrukce vybavení nebo doplnění plochy vegetačními či technickými prvky. Současně byla stanovena naléhavost obnovy jako 1 – akutní (realizace v 1. etapě), 2 – středně naléhavá (realizace ve 2. etapě) nebo 3 – nenaléhavá (realizace v dalších etapách). Potřeba obnovy ploch vychází z terénního průzkumu a je zaznamenána v tabulce Inventarizace ploch zeleně. Jednotlivé plochy s potřebou obnovy jsou pak graficky zachyceny ve **výkresu č. 02 „Návrh rozvoje ploch zeleně“**. V následujících částech textu je rozepsána potřeba dle rekonstrukce porostů.

Kompletní tabulka návrhu rozvoje lokalit následuje:

Číslo plochy	Název plochy	Hlavní funkce	Doplňková funkce	Potřeba obnovy	Návrh opatření
1	Rybník Hliník	R	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin

2	Parkoviště u koupaliště	-	ZD	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
3	Areál koupaliště	-	ZS	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
4	Polní cesta u koupaliště	KO	-	1	
5	Kříž	-	VD	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
6	Podél říčky	KZV	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
7	Zastávka "Škola"	-	ZC	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
8	Škola a školka	-	ZK	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
9	Náves	U	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, možno doplnit cibuloviny do trávníku nebo záhony květin
10	U fontány	U	-	2	odstranění neperspektivních jedinců, kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
11	U obchodu	-	ZC	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, možno doplnit záhony květin
12	U Sokolovny	U	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin

Strategie rozvoje veřejné zeleně

13	U Sokolovny 2	-	ZS	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, kontrola stavu a doplnění herních prvků, mobiliáře
14	Stromořadí Mlýnská	ST	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
15	Kolem potoka	KZV	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
16	Stromořadí směr Brodek	KST	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
17	Stromořadí směr Brodek2	KST	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
18	Mlýnská	U	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
19	Hřiště Mlýnská	R	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
20	Hřiště Náves	R	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
21	Kolem Loučky	KZV	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
22	Kolem říčky	ST	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, ověřit možnost doplnění stromořadí směrem ke křižovatce
23	Staromajetínská	U	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin

Strategie rozvoje veřejné zeleně

24	Kříž u hřbitova	-	VD	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
25	Vedle sportoviště	-	ZD	1	
26	Podél hřbitova	ST	-	1	obnova aleje kolem hřbitova
27	Podél pole	KST	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, doplnění stromořadí k rozcestí
28	Kokorská	U	-	3	doplnění herních prvků
29	Za humny	ST	-	2	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, doplnit stromořadí v části mezi rodinnými domy
30	Za humny 2	-	ZU	2	údržba trávníků, ověřit možnost doplnění lemu nízkých keřů či trvalek do travnatých pásů mezi silnicí a chodníkem (inženýrské sítě)
31	Lipová	U	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
32	Podél polní cesty	-	ZD	1	
33	U restaurace	U	-	1	oprava zpevněných ploch u restaurace, kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, možnost doplnění záhonu květin
34	Garáže	-	ZC	2	
35	Mlýnská 2	-	ZD	1	

Strategie rozvoje veřejné zeleně

36	Kokorská, Na Chmelnici, Za humny	-	ZU	2	údržba trávníku, ověřit možnost doplnění lemu nízkých keřů či trvalek do travnatých pásů mezi silnicí a chodníkem (inženýrské sítě)
37	U garáží	-	ZU	2	možnost doplnění vysokých, nízkých či půdopokryvných keřů
38	Za humny 3	-	ZRD	1	
39	Staromajetínská 2	-	ZU	1	
40	Školní	-	ZB	2	doplnění trvalekových záhonů, nízkých a půdopokryvných keřů
41	Na Hrázi	-	ZRD	1	případně ověřit možnost doplnění nízkých keřů či solitér do travnatých pásů (inženýrské sítě)
42	Školní, Staromajetínská, Lipová	-	ZRD	1	
43	Lipová, Příhon	-	ZU	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, péstební opatření dřevin, doplnění nízkých či půdopokryvných keřů, možnost doplnění záhonů květin
44	Polní	-	ZU	2	případně ověřit možnost doplnění nízkých keřů či solitér do travnatých pásů (inženýrské sítě)
45	U Sokolovny, Novostavby, Berčikov	-	ZRD	1	

46	U koupaliště	-	ZU	1	
47	K návsi	-	ZU	1	
48	Za Humny 4	KO	-	2	údržba trávníků, ověřit možnost doplnění stromořadí kolem polní cesty (inženýrské sítě)
49	U zahrádek	KO	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
50	U rybníku	U	-	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, doplnění záhonů květin
51	Berčikov	-	ZU	2	údržba a rekonstrukce trávníků

3.2.1 Potřeba rekonstrukce porostů

Rekonstrukce porostu byla zaznamenána u 22 ploch, kdy se většinou jedná o odstranění a náhradu neperspektivních jedinců, doplnění stromů do stromořadí, obohacení plochy keři, půdopokryvnými keři a záhony květin. Na většině ploch je znát péče, ale mohlo by na nich dojít k dosazení jiných druhů, obohacení druhové diverzity či doplnění kvetoucích druhů – ať už keřů či trvalkových záhonů. Na některých plochách se setkáme s mladými výsadbami, které vykazují poškození (zejména poškození báze mladých stromů při sekání trávy), na tyto dřeviny by měla být kladen důraz a zajistit jejich dlouhodobou perspektivu.

Kontrola zdravotního stavu a pěstební opatření dřevin je zaznamenáno u většiny ploch, u 8 ploch je navrženo doplnění stromů do stromořadí nebo keřů (vysokých, nízkých či půdopokryvných). U 5 ploch navrhujeme zvážit možnost o doplnění trvalkovými záhony či cibulovinami do trávníku. Navrhujeme také ověřit a možnost výsadby trvalek nebo nízkých či půdopokryvných keřů do uličních pásů mezi

chodníkem a silnicí v ulicích s novou výstavbou (např. Za Humny, Na Chmelnici a Kokorská).

Možnosti doplnění vegetačních prvků k jednotlivým plochám znázorňuje výše uvedená tabulka nebo potom tabulka „Inventarizace ploch zeleně“.

3.2.2 Potřeba rekonstrukce vybavení

Nezbytně nutná je kontrola aktuálního stavu herních prvků a mobiliáře, které se vyskytují na několika plochách v obci. Rekonstrukce vybavení byla vyhodnocena na jedné ploše na ulici Kokorská. Do budoucna by se dalo uvažovat o obohacení mobiliářem dalších ploch dle potřeby obyvatel.

3.3 ETAPIZACE

Etapizace realizace obnovy stávajících ploch je navržena v tabulce **Inventarizace ploch zeleně** a vychází z významu lokality pro systém sídelní zeleně a stávajícího stavu lokality.

Návrh etapizace realizace jednotlivých úprav je zachycen ve výkresu **č. 02 „Návrh rozvoje ploch zeleně“**.

Do první etapy jsou zařazeny především plochy, kde by mělo dojít k odstranění rizikových dřevin a náhradní výsadbě. V druhé etapě by mělo být zrealizováno založení odstranění méně rizikových dřevin a jejich nahrazení, doplnění stromořadí a doplnění ploch o herní prvky. Ve třetí etapě by měly být realizovány výsadby dřevin doplňující stávající krajinná stromořadí.

3.4 PRIORITY

Celkový stav ploch zeleně v obci Majetín je dobrý, žádná z vymezených ploch nevyžaduje celkovou rekonstrukci. Obec by se měla dále soustředit a vynakládat své finanční prostředky na doplnění a zejména údržbu stávajících ploch. Důležitou položku v údržbě zeleně tvoří péče o dřeviny – výchovné řezy u mladých výsadeb, ošetření a postupná náhrada přestárlých jedinců (podrobné hodnocení viz tabulka Inventarizace ploch zeleně). Finanční efekty včasných řezů mladých dřevin jsou

násobné – správně zapěstované dřeviny jsou na pozdější údržbu i desetinásobně levnější, než dřeviny, u nichž došlo k zanedbání výchovných a řezů.

Vedle navrhovaného rozvoje některých ploch je na úrovni obce třeba řešit průběžně stav dřevin se zhoršeným zdravotním stavem. Konkrétní dřeviny, včetně jejich lokalizace je možné vyhledat prostřednictvím GIS systému obce.

3.5 PLÁN ÚDRŽBY ZELENĚ

V rámci analytické části dokumentu byl zpracován pasport zeleně a inventarizace dřevin na plochách zahrnutých v pasportu zeleně.

Na tyto práce navázalo rozdělení území na intenzitní třídy údržby zeleně, která určuje úroveň navrhované péče o danou lokalitu. Poté byl vypracován plán péče o jednotlivé vegetační prvky ve dvou intenzitních třídách údržby.

Plán údržby zeleně popisuje a navrhuje ideální systém péče o biologické prvky na pozemcích ve správě obce Majetín, které byly zahrnuty do projektu pasportu zeleně.

Údržba zeleně obecně představuje soubor pravidelně se opakujících zásahů, kterými jsou biologické prvky ošetřovány a které zajišťují jejich dlouhodobou funkčnost.

Významnou informací z hlediska údržby je u biologických prvků také jejich svažitost, která ovlivňuje pracnost a cenu prováděných operací. Svažitost je u všech prvků uvedena v rámci pasportu zeleně a je rozdělena do tří následujících kategorií:

1 – rovina až svah 1:5

2 – svah od 1:5 do 1:2

3 – svah od 1:2 do 1:1

Komplexně zpracovaný plán péče zahrnující biologické prvky, které se ve městě vyskytují, slouží nejen jako podklad pro zadání prací, ale také pro tvorbu rozpočtu (plánování nutných finančních prostředků pro údržbu).

Výchozí podklady

Pro zpracování plánu péče byly použity následující podklady:

1. Pasport zeleně – zpracovaný firmou Atregia, s.r.o.
2. Inventarizace dřevin obce – zpracovaná firmou Atregia, s.r.o.

3.5.1 Plán údržby pro jednotlivé biologické prvky

Plán péče je navržen v tabulkách tak, aby měl uživatel jednoduchý přehled o navrhovaných pěstebních opatřeních u biologických prvků, které se v řešeném území v dané intenzitní třídě a svažitosti vyskytují a současně si mohl zadávat a měnit jednotlivé operace podle aktuálních požadavků.

V tabulkách je u každého biologického prvku uvedeno:

- kód biologického prvku z pasportu zeleně a jeho název
- svažitost plochy
- počet opakování jednotlivého pěstebního opatření v jednom roce
- celková výměra plochy daného biologického prvku v řešeném území v m², u solitérních keřů je uveden počet kusů
- koeficient výměry uvedený pro případy, kdy se navrhovaný úkon neprovádí na celé ploše, ale pouze na její části
- úkon údržby – je uveden popis úkonu dle databáze cenové soustavy ÚRS
- jednotková a celková cena – lze doplnit vlastními položkami nebo např. dle Cenové soustavy ÚRS

V následujícím textu je uveden podrobnější popis navrhovaných pěstebních operací. Tyto pěstební operace jsou zpracovány do tabulek. Pěstební operace zahrnují kompletní doporučenou péči. Jedná se o maximální variantu údržby.

Parkový trávník

Nejdůležitějším úkonem při péči o trávník je jeho pravidelné kosení. Na reprezentativních plochách v první intenzitní třídě je navrženo pokosení trávníku 6x ročně, v druhé intenzitní třídě 4x ročně.

V první intenzitní třídě jsou k provedení jedenkrát ročně navrženy tyto úkony: vyhrabání stařiny z trávníku, provzdušnění trávníku bez přísevu travního osiva, uválcování trávníku, chemické odplevelení postřikem a vzhledem k většímu odběru živin častým kosením, hnojení umělým hnojivem na široko. Podzimní shrabání listí z travnatých ploch je v první intenzitní třídě navrženo dvakrát za rok.

V druhé intenzitní třídě se počítá s uválcováním trávníku v rovině 1x za pět let. Ve 2. intenzitní třídě se také nepočítá s provzdušněním a chemickou ochranou, ale bude ošetřen pomocí vláčení trávníkovými branami, kde dojde k mírnému srovnání terénu, provzdušnění a zároveň se odstraní např. mech. Hnojení je navrženo v tříletém intervalu. Shrabání listí na podzim bude provedeno jedenkrát, strojově.

Luční trávník

U lučního trávníku je z pěstebních opatření navrženo pouze pokosení trávníku s odvozem rostlinné hmoty. V první i druhé intenzitní třídě je navrženo kosení 2x za vegetaci (na plochách v druhé intenzitní třídě se svažítostí 3 pouze 1x). Plochy budou koseny např. příkopovým traktorem se sekačem, přičemž okrajové plochy budou dosečeny křovinořezy (např. cyklostezka, příkopy).

Pokryvné výsadby keřů

U pokryvných výsadeb keřů se v 1. intenzitní třídě údržby počítá s odplevelením 2x ročně. Odplevelení je navrhováno hlavně z důvodů včasného odstranění náletů dřevin, které se právě v těchto zapojených porostech objevují.

Protože tento typ výsadby obecně není náročný na pravidelnou péči, spočívá údržba v 1. intenzitní třídě pouze v udržovacím řezu 1x ročně. Z dalších operací je počítáno s dosadbou uhynulých keřů a s přihnojením keřů v intervalu cca 1x za tři roky. Ochrana proti chorobám a škůdcům se provádí dle potřeby.

Rozvolněné skupiny keřů

Navrhované úkony údržby rozvolněných skupin keřů se výrazně liší podle jednotlivých intenzitních tříd. V 1. třídě je 1x ročně navrženo odplevelení a udržovací řez. Jednou za tři roky se počítá s hnojením a v případě potřeby i s chemickou ochranou proti chorobám a škůdcům a dosadbou uhynulých rostlin.

Ve 2. intenzitní třídě údržby se počítá pouze s udržovacím řezem jednou za dva roky. Jednou ročně navrženo odplevelení. V případě potřeby se jednou za tři roky počítá i s chemickou ochranou proti chorobám a škůdcům.

Dle potřeby se také provádí zmlazení keřů v předjaří, pokud se jedná o taxon, který je ke zmlazení vhodný.

Zapojené skupiny keřů

V první intenzitní třídě údržby se u zapojené skupiny keřů provádí jednou do roka udržovací řez a odplevelení a odstraňování náletových dřevin. V tříletých intervalech se počítá s hnojením a s dosadbami uhynulých rostlin. Ochrana proti chorobám a škůdcům se provádí podle potřeby.

Soliterní keře

U soliterních keřů se udržovací řez a odplevelení výsadbových mís provádí každoročně, hnojení je navrženo jednou za tři roky. Ochrana proti chorobám a škůdcům bude prováděna podle aktuální potřeby (příp. 1x za 3 roky).

Živé ploty

Živé ploty se dělí do dvou hlavních skupin – volně rostlé a tvarované. Dále se živé ploty dělí na listnaté, jehličnaté a smíšené.

Živé ploty volně rostlé

V 1. třídě se provádí udržovací řez a odplevelení 1x ročně. Jednou za tři roky se provádí klasické hnojení. Dosadba se provádí 1x za 3 roky. Zmlazení, které se provádí v předjaří, je v intenzitních třídách 1. a 2. navrženo 1x za 10 let.

Ve 2. třídě se počítá s udržovacím řezem jednou za 2 roky, odplevelením jednou za tři roky. Odplevelení živých plotů je navrhováno hlavně z důvodů včasného odstranění náletů dřevin. Dosadba se provádí 1x za 5 let. Ochrana proti chorobám a škůdcům se provádí dle potřeby.

U všech listnatých živých plotů se provádí udržovací řez v období červen až srpen, nutné je přihlídnout k taxonům, které se řezou až po odkvětu (např. *Spiraea japonica*, *Spiraea bumalda*, *Potentilla fruticosa*).

Živé ploty tvarované

V první třídě je řez tvarovací prováděn 3x ročně (první v předjaří, další dva během vegetačního období). Další zásahy jako hnojení a odplevelení se provádí jednou za dva roky. Dosadba uhynulých rostlin se provádí 1x za 3 roky.

Ve 2. třídě údržby se tvarovací řez provádí 2x ročně (v předjaří a za vegetace), odplevelení se provádí dle potřeby (přibližně každý 3. rok). Dosadba uhynulých rostlin se provádí 1x za 5 let. Ochrana proti chorobám a škůdcům se provádí dle potřeby.

Skupiny stromů

U skupin stromů se počítá s pěstebním opatřením probírka. Toto opatření není zahrnuto v plánu péče. Cílem probírky je rozvolnění skupin dřevin. Při negativní probírce budou odstraněny všechny náletové, poškozené nebo neperspektivní dřeviny. Při pozitivní probírce budou vytipovány nejperspektivnější cílové dřeviny v porostu a dojde k odstranění všech okolních dřevin, které cílovým dřevinám konkurují, zabírají jim životní prostor a odebírají živiny.

Skupiny stromů s podrostem keřů

Údržba stromů s podrostem keřů spočívá v první intenzitní třídě v řezu keřů 1x za 2 roky, v odplevelení jednou za rok. V případě potřeby je počítáno s ochranou proti chorobám a škůdcům

Skupiny stromů s podrostem trávníku

Údržba skupin stromů s podrostem trávníku v první intenzitní třídě spočívá v kosení trávníku 3x do roka a shrabání listí na podzim 1x. Údržba trávníku je zahrnuta v plánu péče.

Záhony letniček

Záhony letniček jsou prvkem, který je nutné zakládat každý rok znovu. Před založením záhonu letniček je z přípravných prací navrženo rytí, hnojení umělým hnojivem na široko a následná úprava půdy hrabáním. Poté je počítáno s vlastní výsadbou letniček na stanoviště. Součástí kalkulace je také cena výsadbového materiálu, počítáno je s výsadbou 25 kusů letniček na 1 m². Pokud se nejedná o výsadbu předpěstované sadby letniček, provádí se přímý výsev letniček z připravené osevní směsi. Letničky se vysazují po 15. květnu.

V průběhu vegetace se v první třídě počítá se zálivkou záhonu 10x v množství 10 litrů na 1 m², 5x ročně bude provedeno vypletí záhonu. Je navrženo také zasekání hran záhonů 1x ročně. Odkvetlé části rostlin se ze záhonu odstraňují 3x během vegetace. Po ukončení vegetace bude záhon zlikvidován a okraje záhonu budou upraveny zasekáním.

Záhony trvalek

V první intenzitní třídě budou záhony dvakrát ročně zality v množství 10 l na 1 m² a jednou za pět let pohnojeny umělým hnojivem na široko. Vypletí záhonu je v první intenzitní třídě navrženo 2x ročně. S dosadbou uhynulých trvalek se v první intenzitní třídě počítá každoročně.

Výsadbový materiál není do kalkulace plánu údržby započítaný vzhledem k velké variabilitě cen trvalek, která je daná druhem, velikostí a počtem vysazovaných kusů na 1 m².

Odstraňování odkvetlých částí trvalek je v první intenzitní třídě navrženo 2x ročně. Zhotovení zimní ochrany rostlin (u trav jejich svázání), odstranění zimní ochrany se

provádí 1x ročně. Zasekávání okrajů záhonů se provádí v 1. intenzitní třídě 1x ročně.

Záhony růží

Záhony růží patří k náročnějším prvkům na pravidelnou péstební péči. Z nutných opatření u první intenzitní třídy údržby je počítáno 1x ročně s následujícími zásahy: odstranění zimní ochrany růží, jarní řez, hnojení minerálním hnojivem, hnojení kompostem, ochrana před mrazem přikrytí chvojím.

Zálivka je navržena 10x během vegetace, odplevelení s okopáním 5x ročně, ochrana proti chorobám a škůdcům postřikem 2x ročně. S dosadbou uhynulých keřů je počítáno v 1. intenzitní třídě jednou za dva roky. Zasekávání okrajů záhonů 2x. Odstranění odkvetlých a odumřelých částí s odklizením odpadu 4x během vegetace.

Výsadbový materiál není do kalkulace údržby započten.

Pokud se zakládá nový záhon růží, je potřeba dobře připravit půdu před výsadbou rostlin. Půda se vyměňuje do hloubky 25 cm, přičemž se naveze kompost a zemina vhodná pro výsadbu trvalek.

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Implementací strategie rozumíme proces jejího zavedení do běžného fungování úřadu. Od dodání koncepčních dokumentů dodavatelem a jejich schválení dochází k postupnému zavedení rutinních činností, které dokumentace usnadňuje, nebo dělá efektivnější.

Efektivní, hospodárná správa, rozvoj a údržba zeleně

Obecní zeleň plní efektivně své funkce pouze v případě, že je o ní dlouhodobě pečováno. Základem pro rozvoj zeleně je popis systému sídelní zeleně, zejména identifikace jednotlivých lokalit a dlouhodobý plán jejich možného vývoje. Ten umožňuje postupné plánování jednotlivých prioritních projektů do rozpočtu obce, případně dává význam průběžnému sledování dotačních příležitostí. Externí financování je často významným bodem, který pomáhá rozhodnutí připravit projektovou dokumentaci, zažádat o dotaci a investovat do dalšího zlepšení veřejných prostor pro dosažení lepších pobytových funkcí, ale i zvýšení biodiverzity. Konkrétní náměty pro rozvoj jednotlivých lokalit jsou uváděné v návrhové části strategie.

Informace o množství a charakteru zeleně umožňují spolu se znalostmi funkčního využití ploch stanovit vhodnou míru péče o zeleň. Předkládaný návrh popisuje vhodný rozsah péče o zeleň, a to včetně vyčíslení potřebných nákladů pro dodavatelské zajištění. S ohledem na politické priority obce však často není možné finančně pokrýt navrhovaný rozsah péče o zeleň. Zeleň v takovém případě neplní optimálně všechny své funkce. Pasport zeleně s inventarizací dřevin umožňuje rozhodování v území o tom, jakým způsobem alokovat dostupné prostředky efektivně.

Konkrétní praktické scénáře využití pasportizace v praxi:

- Plánování pěstebních zásahů a opatření na území obce

- Zajištění akceptovatelné míry provozní bezpečnosti dřevin a doložení péče řádného hospodáře o veřejný majetek
- Podklad pro výběrová řízení, či zadání výkonu údržby zeleně
- Podklad pro kontrolu rozsahu a fakturace provedených úkonů péče o zeleň
- Tvorba ročního rozpočtu na údržbu zeleně
- Vyčíslení změn a průběžné aktualizace rozpočtu a odhadovaných nákladů v návaznosti na změny zeleně
- Podklad pro vyjednávání s většími investory v území a o PPP projektech

Podmínky pro účelné využití pasportizace v praxi

Podrobné informace o výměrách ploch, ale zejména inventarizace dřevin jsou základním podkladem pro investiční aktivity v oblasti životního prostředí v intravilánu obce. Výměra, složení a stav zeleně jsou základními informacemi, které vstupují do rozhodování o prioritách na území obce při volbě nejvhodnějších lokalit k revitalizacím zeleně, novým výsadbám i náhradní výsadbě. Zachycení informací v GIS umožňuje tyto informace efektivně sdílet všem relevantním úřadům i soukromým osobám. Možnosti exportu a tisku konkrétních oblastí – ve formě mapových podkladů i tabulkové části dat umožňuje efektivní komunikaci, nebo poskytnutí potřebných podkladů možným dodavatelům i veřejnosti.

Konkrétní praktické scénáře využití pasportizace v praxi:

- Poskytnutí podkladu o rozsahu zeleně v daném území
- Poskytnutí informace o posledním stavu zeleně v rámci plánování investičních akcí
- Podklad pro generely, územní studie, nebo další koncepční a plánovací dokumentaci

Základní podmínkou k využívání geo-informatických dat o zeleni je jejich úplnost, správnost a dostupnost. Pasport zeleně včetně provedené inventarizace bude úplný a správný pouze v případě, že bude průběžně aktualizován.

Fungující praxí řady obcí je každoroční aktualizace pasportu na základě průběžného shromažďování informací o lokalitách změn. K tomuto přístupu přistupují obce s

nižší personální kapacitou – zajištění aktualizace vykonávají každoročně dodavatelé. Obce s dostatečnými personálními kapacitami můžou volit také aktualizaci vlastními pracovníky – v takovém případě bývá provedena bez dalšího prodlení po změně v území.

Dostupná budou data o pasportu zeleně v případě, že budou k dispozici všem relevantním pracovníkům obecního úřadu, a to včetně funkcí GIS, které budou umožňovat efektivní práci s těmito daty. Obce pokročilá v přístupu k veřejným informacím často přechází rovnou ke zveřejnění dat, nebo jejich poskytování v souladu s § 3 odst. 11 zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím „... informace zveřejňované způsobem umožňujícím dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném formátu, jejichž způsob ani účel následného využití není omezen a které jsou evidovány v národním katalogu otevřených dat.“ Zpřístupnění dat tímto způsobem umožňuje řada dodavatelů GIS.

4.1 AKČNÍ PLÁN

Akční plán vychází z potřeby obnovy jednotlivých lokalit uvedených v tabulce Návrhové části. Akční plán je sestavovaný na období následujících 5 let. Další horizonty obnovy budou následovat v období 6-15 let a 16 a více let.

Plochy určené k prioritnímu rozvoji v následujících 5ti letech:

Číslo plochy	Název plochy	majetek	Priorita	Návrh opatření
10	U fontány	ano	1	odstranění neperspektivních jedinců, kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin
13	U Sokolovny 2	cst	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, pěstební opatření dřevin, kontrola stavu a doplnění herních prvků, mobiliáře

23	Staromajetínská	ano	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, péstební opatření dřevin
24	Kříž u hřbitova	ano	1	kontrola zdravotního stavu dřevin, péstební opatření dřevin
26	Podél hřbitova	ano	1	obnova aleje kolem hřbitova
30	Za humny 2	ano	1	údržba trávníků, ověřit možnost doplnění lemu nízkých keřů či trvalek do travnatých pásů mezi silnicí a chodníkem (inženýrské sítě)
36	Kokorská, Na Chmelnici, Za humny	ano	1	údržba trávníku, ověřit možnost doplnění lemu nízkých keřů či trvalek do travnatých pásů mezi silnicí a chodníkem (inženýrské sítě)
40	Školní	ano	1	doplnění trvalekových záhonů, nízkých a půdopokryvných keřů
44	Polní	ano	1	případně ověřit možnost doplnění nízkých keřů či soliter do travnatých pásů (inženýrské sítě)

S ohledem na charakter doporučených opatření, která nemají parametry větších projektů revitalizací, které byly v končícím programovém období podporovány dotačně (Operačním programem životní prostředí) doporučujeme využít spíše menších dotačních titulů (Národní program životního prostředí) pro případné dosadby jednotlivých dřevin formou komunitních výsadeb. Změny travních směsí, případně doplnění keřového patra nejsou dotačně v rámci menších projektů podporovány. Charakter takových úprav doporučujeme realizovat spíše přímo z rozpočtu obce.

4.2 DOTAČNÍ ANALÝZA

Stávající programové období evropských fondů je postupně ukončováno. Monitorovací indikátory v oblasti zeleně ČR naplnila a finanční prostředky jsou vyčerpány. Vyhlášení dalších výzev v roce 2020, nebo 2021 zejména v Operačním programu životního prostředí je tedy spíše spekulací. (nad rámec plánovaných výzev – prioritní osy 4.3 a 4.4, ze kterých byla financována většina projektů mimolesní zeleně plánované výzvy aktuálně nemají).

Ze stávajícího programového období tedy uvádíme pouze výzvy, které je pro obec teoreticky možné využít. Rozšiřujeme je o stávající nabídku dalších zdrojů financování mimo Evropské fondy. Z nového programového období jsou uváděné veškeré dostupné informace, přestože žádná konkrétní výzva dosud vyhlášená není a pravděpodobně ještě ani rok po dokončení strategie vyhlášená nebude.

4.2.1 Využitelné dotace v programovém období 2014-2020

NPŽP výzva 9/2019 – Zeleň ve městech a obcích (výsadba stromů)

- ***Příjem žádostí: do 30. 4. 2021***
- *Dotace na zlepšení životního prostředí v obcích prostřednictvím podpory výsadby stromů, která přispěje k vytvoření kvalitního veřejného prostoru, k vyrovnaní teplotních extrémů, ke zlepšení kvality ovzduší a k zadržování vody*
- *limit způsobilých výdajů 20 000 Kč až 250 tis. Kč*
- *100 % dotace*

OPŽP 144. výzva – 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami

- ***Příjem žádostí do: 11. 1. 2021***

1.3.2: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací do toků

- *povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení (plošný vsak, průleh, průleh s rýhou, vsakovací nádrž), dešťové zahrady (kombinace modré a zelené infrastruktury) a další*
- *max. 85%, budování propustných zpevněných povrchů max. 30 %*

Nadace ČEZ – Oranžové hřiště

- *Příjem žádostí do: **31. 12. 2020***
- *Grantové řízení Oranžové hřiště je zaměřeno na podporu výstavby a kompletní rekonstrukce dětských, sportovních a víceúčelových či jiných hřišť. Podmínkou je veřejná přístupnost hřiště s výjimkou hřišť u mateřských škol a zdravotních a sociálních zařízení.*
- *100% dotace*

Nadace ČEZ – Podpora regionů

- *Příjem žádostí do: **31. 12. 2020***
- *Nadační příspěvek za účelem podpory dětí a mládeže, zdravotnictví, sociální péče, osob s handicapem, vědy, vzdělání, kultury, sportu či životního prostředí*

4.2.1 Plánované dotace - Operační programy v novém programovém období 2021-2027

Operační program životní prostředí

Specifický cíl 1.2 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám

V oblasti přizpůsobení se na sucho a povodňové prevence budou podporována zejména opatření v krajině a zastavěném území:

- *tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině a intravilánu;*
- *tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;*
- *úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability;*
- *zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně, včetně komunitních zahrad;*

- *odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině;*
- *realizace protipovodňových opatření;*
- *realizace opatření ke zpomalení odtoku, vsaku, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití, zelených střech a opatření na využití šedé vody a infiltrace povrchových vod do vod podzemních;*
- *zpracování studií a plánů (studie systémů sídelní zeleně, studie odtokových poměrů urbanizovaných území a vsakovacích map, územní studie krajiny, plán Územního systému ekologické stability);*

Specifický cíl 1.5 Posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění

V rámci specifického cíle bude podporována celá řada aktivit zaměřených na péči o chráněná území, přírodní stanoviště a vzácné druhy, zvýšení kvality ovzduší a snížení počtu kontaminovaných lokalit. obnova a péče o přírodní stanoviště a druhy, opatření na podporu ohrožených druhů;

- *péče o chráněná území (přírodního dědictví);*
- *zprůchodnění migračních překážek pro živočichy;*
- *regulace a omezení šíření invazních nepůvodních druhů;*
- *modernizace a rozvoj záchranných stanic pro ohrožené živočichy;*
- *sběr podkladů, zpracování koncepčních dokumentů pro péči o chráněná území, zajištění územní ochrany chráněných území (přírodního dědictví);*
- *monitoring ekosystémů, stanovišť a druhů;*

Integrovaný regionální operační program - Priorita 2 – Rozvoj městské mobility, revitalizace měst a obcí, ochrana obyvatelstva

Specifický cíl 2.2: Posílení ochrany přírody, biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí (např. parky, náměstí, městské třídy a uliční prostory, na sídlištích), včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích

- *realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a*

akumulační nádrže, prokořeňovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);

- *revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.*

Dále pak Operační program životní prostředí - prioritní osy Ochrana a péče o přírodu a krajinu.

4.3 MONITORING A EVALUACE REALIZACE STRATEGIE

Strategický dokument obcí či měst patří mezi dokumenty pracovní. Starosta, zastupitelstvo, případně referenti s dokumentem pracují tím způsobem, že jednotlivé návrhy zařazují do strategického plánu rozvoje, zajišťují navazující externí financování a vlastní rozpočtové prostředky.

Evaluaci strategie doporučujeme provádět každoročně. Vhodným orgánem je pro tento úkon pracovní skupina, která se věnuje tématům životního prostředí. Při každoročním hodnocení dojde k vyhodnocení, jestli všechny, či některé aktivity a projekty byly realizovány a dojde k aktualizaci akčního plánu – rozplánování dalších, navazujících aktivit či projektů do dalšího období.

Při plánování jednotlivých akcí je vhodné doprovázet investiční projekty (výsadby, revitalizace) aktivitami neinvestičními – zapojením dětí, aktivních obyvatel, či široké veřejnosti. Velkým úspěchům v menších sídlech se těší kombinované akce, při kterých obec naplánuje představení, nebo drobné realizace akcí spojených se zelení k dalším aktivitám (jako jsou zahájení školního roku, dětské dny a další). Tyto aktivity umožňují představitelům obce poukázat na úspěchy dosažené v oblasti životního prostředí.

PŘÍLOHY

TABULKOVÁ ČÁST

Inventarizace ploch zeleně

Plán údržby

GRAFICKÁ ČÁST:

01 – Přehled ploch zeleně

měřítko 1 : 5 000, formát 8xA4

02 – Návrh rozvoje ploch zeleně

měřítko 1 : 5 000, formát 8xA4